

Міжнародна
організація
праці

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

Проект ЄС–МОП

«На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні»

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект правового акта «Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах»

Технічні рекомендації щодо його кращого наближення
до міжнародних і європейських стандартів
із питань праці та успішних практик

Педро Браш

27 вересня 2021

www.ilo.org/shd4Ukraine

<https://www.facebook.com/shd4Ukraine>

<https://www.youtube.com/c/EUILOProjectUkraine>

▶ А. МЕТА РОБОТИ

Мета цих технічних рекомендацій – сприяти ефективнішому узгодженню проєкту правового акта Держпраці «Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах» з основними застосовними міжнародними та європейськими трудовими нормами і успішними практиками.

Зокрема, з:

- Конвенцією МОП 2006 р. про основи, що сприяють безпеці та здоров'ю на роботі (№ 187), Конвенцією МОП 1981 р. про безпеку та здоров'я на роботі (№ 155), Конвенцією МОП 1985 р. про служби здоров'я на роботі (№ 161), Конвенцією МОП 1947 р. про інспекцію праці (№ 81) та Конвенцією МОП 1969 р. про інспекцію праці в сільському господарстві (№ 129);
- **а перш за все** - з Директивою Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 р. про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі, та з Директивою Ради 89/654/ЄЕС від 30 листопада 1989 р. щодо мінімальних вимог до безпеки та здоров'я у робочих зонах.

► В. СТРУКТУРА

I. ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ

II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ

III. ДЕТАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРОЄКТУ ЄС-МОП

I. ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ

1. Розроблено сучасний правовий акт.
2. Він відображає більш цілеспрямований і організаційний запобіжний підхід.
3. Він демонструє зміщення від підходу, ґрунтованого на захисті, корегуванні та відшкодуванні, у бік підходу, який зосереджений на запобіганні та передбачає застосування загальних принципів запобігання (ЗПЗ)
4. У ньому визначено обов'язки роботодавців щодо облаштування і компоновки місця роботи з метою гарантувати кращий рівень безпеки та здоров'я на роботі й забезпечити працівникам належні умови праці.
5. У ньому встановлено мінімальні вимоги та правила, що мають застосовуватися у процесах технічного обслуговування з метою постійного забезпечення належних умов праці та високих рівнів безпеки у робочих зонах, а також щодо використання робочого обладнання і пристроїв.

I. ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ (продовження)

6. Передбачено надання інформації та інструкцій працівникам і навчання працівників, а також гарантуються консультації з працівниками та їхня участь.
7. Наближення національного законодавства до правової бази ЄС із БЗР, а саме до Директиви Ради 89/654/ЄЕС, забезпечує кращу координацію, узгодженість і взаємозв'язок між законодавством із БЗР і його спрощення.
8. Цей правовий акт передбачає принцип застосування до всіх галузей економічної діяльності, включно з державним управлінням, як того вимагають Директива Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року та Конвенція МОП 1981 року про безпеку та здоров'я на роботі (№ 155).
9. Цей правовий акт посилює регулювання обов'язків роботодавців щодо робочих зон, використовуваних уперше, а також триваліший перехідний період для робочих зон, які вже використовуються.

II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ

1. Цей нормативний акт, або правовий інструмент, за типологією повинен бути як мінімум постановою або розпорядженням Кабінету Міністрів України (КМУ), а не наказом Міністерства соціальної політики (чи Міністерства економіки).
2. Назву правового акта «Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах» слід замінити на «Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та здоров'я у робочих зонах», тому що «вимоги щодо безпеки та здоров'я» стосуються не «працівників», а «робочих зон».
3. Слід покращити систематику, структуру і чіткість цього правового акта, щоб спростити його, полегшити розуміння та точніше узгодити його з Директивою ЄС 89/654/ЄЕС від 30 листопада 1989 року, а саме шляхом:
 - а) запровадження розділів для групування різних типів розглянутих питань;
 - б) забезпечення того, щоб кожна правова норма, припис або положення відповідали одному, чітко визначуваному та ієрархічно пронумерованому абзацу;
 - в) групування положень, що стосуються одного питання, в одній статті й забезпечення належної ієрархічної нумерації всіх статей;

II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ (продовження)

- d) уникнення повторення правових приписів, наявних в інших законах, тому що таке повторення може потягти за собою неадекватні інтерпретаційні ефекти, які порушують правову визначеність і безпеку правового режиму.
- 4. Слід також переглянути застосовану термінологію для її кращого узгодження з МТН і правовою базою ЄС. Терміни «охорона праці» і «гігієна праці» слід замінити відповідно на «безпека на роботі» і «здоров'я на роботі» (що включає також «гігієну»).
- 5. Відсутнє визначення державного органу, який має правову компетенцію щодо сприяння, контролю і забезпечення дотримання положень даного правового акта.
- 6. Слід забезпечити також, щоб порушення положень цього правового акта належним чином охоплювалися правовими нормами, спрямованими на застосування санкцій за ці порушення.

▶ II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ (продовження)

7. Рекомендується також передбачити:

- а) дату набрання чинності цим правовим актом і додатками до нього;
- б) реалізацію заходів, необхідних для узгодження національної правової бази з положеннями цього правового акта з метою забезпечити його ефективне застосування;
- с) перелік законодавчих актів, що скасовуються у зв'язку з набранням ним чинності, якщо це доречно.

II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ (продовження)

8. Іноді перекладений текст не відображає точно зміст Директиви 89/654/ЄЕС, і, як наслідок, запропоновані правові положення не передають точно намір законодавця Співтовариства. Наприклад:

- а) Назва пункту 3 Додатка I – «Електричне обладнання». Проте, поняття «електрична установка» є ширшим, ніж поняття «електричне обладнання».
- б) Підпункт 4 пункту 11 «Двері та ворота» Додатка I говорить: «Якщо прозорі або світлопропускні частини дверей чи воріт виготовлені з матеріалу, що не має належної міцності, і є небезпека травмування працівників осколками цих частин, слід захистити ці частини від контакту з людьми». У будь-якому разі питання полягає не в тому, чи виготовлені двері з недостатньо міцного матеріалу, а в безпечності матеріалу.
- с) У підпункті 6 цього ж пункту 11 Додатка I зазначено: «Двері або ворота, що відкриваються догори, повинні мати захист від ненавмисного опускання». У контексті безпеки та здоров'я на роботі недостатньо написати, що двері та ворота повинні бути встановлені так, щоб запобігти їх опусканню.

II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ (продовження)

- d) У підпункті 5 пункту 13 Додатка II «Санітарні приміщення» сказано: *«Робочі місця повинні бути обладнані таким чином, щоб працівники, якщо це вимагається характером їхньої роботи, мали у своєму розпорядженні душові, розташовані поруч»*. Ураховуючи визначення терміну «робоче місце», неможливо обладнати робочі місця таким чином, щоб працівники користувалися душовими, розташованими поруч.
- e) У підпункті 1 пункту 14 Додатка II проєкту правового акта зазначено: *«Робочі зони повинні бути обладнані засобами для надання домедичної допомоги. Ці засоби повинні мати позначення відповідно до Технічного регламенту та бути легкодоступними»*. Замість слова «засоби» вставлено слово «обладнання», тому що в цьому положенні Директиви мається на увазі, що матеріали/обладнання для надання першої допомоги повинні бути наявними в різних місцях однієї й тієї самої робочої зони.

Міжнародна
організація
праці

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

Проект ЄС–МОП

«На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні»

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект правового акта

**«Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та
охорони здоров'я працівників у робочих зонах»**

**Технічні рекомендації
щодо його кращого наближення
до міжнародних і європейських стандартів
із питань праці та успішних практик**

www.ilo.org/shd4Ukraine

<https://www.facebook.com/shd4Ukraine>

<https://www.youtube.com/c/EUILOProjectUkraine>